

**Узагальнені результати обговорення
проекту постанови Правління Національного банку України
“Про затвердження Змін до Положення про ліцензування банків”**

Проект постанови Правління Національного банку України “Про затвердження Змін до Положення про ліцензування банків” (далі – відповідно Проект і Зміни) було оприлюднено на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (далі – Національний банк) з метою одержання зауважень і пропозицій 19.02.2025¹.

Проект спрямований на вдосконалення погоджувальних процедур, що здійснюються Національним банком у процесі банківського регулювання та нагляду, передбачених Положенням про ліцензування банків, затвердженим постановою Правління Національного банку від 22.12.2018 № 149 (зі змінами, далі – Положення № 149), а саме:

- удосконалення процедури погодження кандидата на посаду керівника/ключової особи в банку;
- удосконалення ознак небездоганної ділової репутації фізичних/юридичних осіб;
- спрощення процедури погодження Національним банком набуття/збільшення істотної участі в банку особою, яка отримала відповідне погодження від Європейського центрального банку (далі – ЄЦБ), зокрема з метою уникнення необхідності здійснення Національним банком повторної оцінки фінансового/майнового стану потенційного набувача, яка вже була здійснена ЄЦБ;
- узгодження норм Положення № 149 з нормами та термінологією законодавства у сфері ринків капіталу з урахуванням змін, внесених Законом України «Про внесення змін до Закону України “Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків” та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» № 3585-IX.

Кількісні показники

Узагальнена інформація про зауваження/пропозиції, що надійшли до Проекту шляхом розміщення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку та направлення листом до Національного банку, а також про врахування або відхилення таких пропозицій у кількісному вимірі:

- загальна кількість заінтересованих осіб, які надали зауваження/пропозиції – 2;
- загальна кількість наданих зауважень/пропозицій – 13;
- загальна кількість врахованих зауважень/пропозицій – 3;
- загальна кількість неврахованих зауважень/пропозицій – 10.

¹ <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozpochinayetsya-obgovorennya-zmin-do-polojennya-pro-litsenzuvannya-bankiv-20377>

Якісні показники

Основні положення наданих зауважень і пропозицій, які враховані:

- щодо заміни терміну «злочин» на термін «кримінальне правопорушення», вчинений/вчинене проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, в частині, що стосується ознаки небездоганної ділової репутації фізичної особи, пов'язаної з наявністю в особи судимості;
- щодо запровадження ідентичних підходів стосовно оцінки ділової репутації шляхом узгодження підходу, визначеного чинною нормою, що передбачає нездійснення оцінки ділової репутації міжнародної фінансової установи, та відповідного передбачення незастосування ознак небездоганної ділової репутації до фізичних осіб, які обіймають посаду в органі управління зазначеної установи;
- щодо уточнення способу доведення до відома особи рішення Національного банку за результатом розгляду клопотання особи, щодо якої було прийнято рішення Національного банку про визнання особи власником істотної участі в банку.

Основні положення наданих зауважень і пропозицій, які не враховані:

- щодо виключення з Проєкту доповнення, яким передбачено врахування під час оцінки ділової репутації фізичної особи заборон, установлених регулятором ринків капіталу (як вітчизняним, так й іноземним) для такої особи.

Пропозиція не була врахована, оскільки таке виключення призвело б до нівелювання мети запровадження змін – установлення для фізичних осіб ознак, аналогічних до вже існуючих для юридичних осіб, ураховуючи той факт, що сучасні цифрові технології розширили можливості фізичних осіб здійснювати операції на ринках капіталу, що робить їх повноцінними учасниками правовідносин у цій сфері;

- щодо виключення з Проєкту змін, якими передбачено визнання небездоганною ділової репутації у разі висунення Національним банком вимоги про заміну/припинення повноважень (звільнення) особи.

Пропозиція не була врахована, оскільки таке виключення призвело б до нівелювання мети їх запровадження – недопущення випадків уникнення особами застосування до них ознак небездоганної ділової репутації шляхом подання такими особами заяви про їх звільнення за власним бажанням у зв'язку з вимогою Національного банку про заміну/звільнення таких осіб;

- щодо заміни формулювання «інший державний орган» на «Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку» (далі – НКЦПФР) у нормах Проєкту, якими передбачено визнання небездоганною ділової репутації у разі припинення повноважень (звільнення) особи після відповідної вимоги іншого державного органу (крім Національного банку).

Пропозиція не була врахована, оскільки запропонована заміна призвела б до звуження сфери застосування норми;

- щодо передбачення, що при перевірці наявності/відсутності обмежень і заборон щодо діяльності на ринках капіталу, що здійснюється в рамках оцінки ділової репутації юридичної особи, «... мова йде про заходи, які застосовуються НКЦПФР».

Пропозиція не була врахована, оскільки її врахування призвело б до звуження обсягу інформації, що може свідчити про наявність небездоганної ділової репутації юридичної особи, а також у зв'язку із тим, що неврахування фактів застосування заборон і обмежень іноземними регуляторами ринків капіталу ставить у нерівні умови резидентів і нерезидентів;

- щодо редакційного коригування норм, які стосуються терміну «санкції», виключно в розумінні Закону України «Про санкції»;

Внесення запропонованого редакційного коригування не було підтримано, як таке, що звужуватиме обсяг застосування терміну «санкції», оскільки не забезпечуватиме охоплення не лише вітчизняних, але й міжнародних санкцій.

Проте, за результатами опрацювання такої пропозиції визначено доцільним з метою забезпечення більшої правової визначеності внести зміни до пункту 68 в частині виключення норми, що стосуються терміну «санкції», для уникнення дублювання норм з пунктом 66;

- щодо передбачення врахування при оцінці ділової репутації юридичної/фізичної особи лише тих істотних та/або систематичних порушень законодавства, «...що підтверджуються відповідними рішеннями НКЦПФР».

Пропозиція не була врахована у зв'язку із тим, що повноваженнями щодо виявлення порушень у сферах законодавства, наведених у зазначеній нормі, наділена не лише НКЦПФР, а й інші державні органи;

- щодо виключення з Проєкту норм, що передбачають удосконалення вимог до подання банком на погодження до Національного банку кандидатів на посади керівників/ключових осіб шляхом запровадження необхідності підтвердження волевиявлення уповноваженого органу або акціонерів банку стосовно визначення особи кандидатом, обмеження кількості осіб, які можуть бути визначені кандидатами, та подання відомостей щодо майбутньої сфери відповідальності кандидата.

Пропозиції не були враховані, оскільки виключення змін призвело б до нівелювання мети їх запровадження – забезпечення підвищення обґрунтованості та виваженості позиції банку під час подання на погодження до Національного банку кандидатів на посади керівників/ключових осіб у банку, зокрема щодо підтвердження намірів майбутнього працевлаштування таких кандидатів та їх сфери відповідальності, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню ефективності процедури погодження кандидатів.

Проте, за результатами опрацювання такої пропозиції визначено доцільним внесення до остаточної редакції змін з метою передбачення можливості подання на погодження кандидатів як у разі наявності існуючих вакансій, так й очікуваних протягом найближчого часу, а також в частині зміни суб'єктів, які мають підтверджувати волевиявлення стосовно визначення особи кандидатом на посаду головного бухгалтера та голови/члена ради банку.

За результатами обговорення Проєкту прийнято постанову Правління Національного банку України від 09 червня 2025 року № 60 “Про затвердження Змін до Положення про ліцензування банків”.